

Starptautiska konference

KONKURĒTSPĒJĪGA UN ILGTSPĒJĪGA PROFESIONĀLĀ IZGLĪTĪBA: SASNIEGUMI UN JAUNI MĒRĶI 2015.gada 11.maijā, Rīgā

Stratēģiskās politikas rekomendācijas

Starptautiskā konference “Konkurētspējīga un ilgtspējīga profesionālā izglītība: sasniegumi un jauni mērķi” apvienoja pārstāvjus no profesionālās izglītības iestādēm un biedrībām no 20 ES valstīm, profesionālās izglītības politikas veidotājus, darba devējus, arodbiedrību pārstāvjus un audzēkņus. Dalībnieki diskutēja par līdzšinējiem sasniegumiem un labās prakses piemēriem, kā arī par profesionālās izglītības politikas prioritātēm 2020.gadam, lai nodrošinātu konkurētspējīgu un ilgtspējīgu profesionālo izglītību.

Starptautiskās konferences dalībnieki, ņemot vērā sagatavošanās darbus par izglītību atbildīgo ministru, sociālo partneru un Eiropas Komisijas sanāksmei, kas notiks 2015.gada 22.jūnijā Rīgā:

- Uzsver profesionālās izglītības svarīgo lomu, lai nodrošinātu profesionālās izglītības un darba tirgus prasību saskaņotību, atvieglotu pāreju no izglītības uz darba tirgu, kā arī lai cīnītos ar jauniešu bezdarbu.
- Atzīst nozīmīgo darbu, ko ir paveikušas ES dalībvalstis, lai uzlabotu profesionālās izglītības sistēmas.
- Norāda, ka vēl ir daudz darāmā, it īpaši lai veicinātu profesionālās izglītības izcilību, izmantojot radošumu, inovācijas un uzņēmējdarbību, kas varētu palīdzēt uzņēmumu snieguma uzlabošanā un darba vietu radīšanā, lai labāk varētu izmantot darba tirgus rezultātus profesionālās izglītības piedāvājuma nodrošināšanā un skolotāju un prakses vadītāju profesionālajā pilnveidē un tālākizglītībā, kā arī lai nodrošinātu labāku pieejamību augstas kvalitātes mācībām darbavietā.
- Uzsver, ka darba devēju un arodbiedrību iesaiste profesionālās izglītības pārvaldībā un vadībā ir jāstiprina. Kaut arī sociālie partneri tika arvien vairāk iesaistīti profesionālās izglītības politikas izstrādē un ieviešanā, sociālo partneru iesaiste nav acīmredzama visās ES dalībvalstīs.
- Atzinīgi novērtē paredzēto Prezidentūras secinājumu apstiprināšanu par jauniem vidējā termiņa mērķiem profesionālajā izglītībā laika posmam no 2015. – 2020.gadam (*turpmāk – vidējā termiņa mērķi*), kas tika izstrādāti, pārskatot 2010.gada Briges komunikē noteiktos īstermiņa mērķus.
- Apstiprina vidējā termiņa mērķu projektu, kas skaidri atspoguļo svarīgākās prioritātes profesionālajā izglītībā visos līmeņos: starptautiskā, nacionālā un institucionālā.

Tādējādi starptautiskās konferences dalībnieki vienojas par šādām rekomendācijām ministriem, sociālajiem partneriem un profesionālās izglītības iestādēm:

Ar mērķi attīstīt augstas kvalitātes, darba tirgum atbilstošas profesionālas prasmes un kvalifikācijas, balstoties uz mācīšanās rezultātu pieeju:

1. Darba vidē balstītas (DVB) mācības ir jāveicina visās to izpausmēs¹, un šajā procesā ir jānodrošina sociālo partneru, uzņēmumu un profesionālās izglītības īstenotāju iesaiste, kā arī jāveicina inovācija un uzņēmējdarbība.

Konkrētas darbības varētu ietvert iniciatīvas ar mērķi paaugstināt DVB īpatsvaru profesionālās izglītības programmās, skaidra regulējošā ietvara radīšanu DVB, institucionālu atbalsta struktūru un pasākumu izveidi, it īpaši lai atbalstītu mazos un vidējos uzņēmumus prakses vietu nodrošināšanai, kā arī labās prakses piemēru popularizēšanu, tostarp Eiropas Mācekļības alianses ietvaros.

2. Jāturpina attīstīt kvalitātes nodrošināšanas mehānismi saskaņā ar EQAVET rekomendācijām, un pastāvīgi apkopotai informācijai un atgriezeniskajai saitei ir jāklūst par kvalitātes nodrošināšanas sistēmas daļu. Kopējā starptautiskā pieeja profesionālās izglītības satura nodrošināšanai veicinās

¹ Saskaņā ar Komisijas 2013.gada ziņojumu (Darba vidē balstīta mācīšanās Eiropā: prakse un politikas ieteikumi), pastāv trīs darba vidē balstītas mācīšanās veidi: 1) mācekļība, ko parasti dēvē par “duālo sistēmu”, 2) darba vidē balstīta mācīšanās profesionālās izglītības iestādēs īstenotās izglītības ietvaros, kas paredz darba vidē, uzņēmumos īstenotus mācīšanās periodus, 3) darba vidē balstīta mācīšanās, kas ir integrēta izglītības iestādē īstenotā programmā un tiek īstenota laboratorijās, darbnīcās, virtuvēs, restorānos vai prakses vietas piedāvājušos izņēmumos, ar simulāciju vai īstu biznesa vai industrijas uzdevumu palīdzību.

Latvijas prezidentūra
Eiropas Savienības
Padomē

Latvijas Darba devēju konfederācija

Valsts izglītības satura centrs

starptautisko mobilitāti profesionālajā izglītībā, kuras saturs balstās uz mācīšanās rezultātiem un ECVET sistēmas izmantošanu.

Konkrētas darbības varētu ietvert indikatoru un kritēriju izstrādi darba vidē balstītas mācīšanās kvalitātes nodrošināšanai, stimulu ieviešanu profesionālās izglītības īstenotājiem izmantot informāciju par absolventu darba gaitām, profesionālās izglītības pārvaldītāju un īstenotāju kapacitātes attīstīšanu izmantot informāciju, lai veidotu profesionālās izglītības saturu, nodrošinot, ka mācīšanās rezultāti tiek sistemātiski izmantoti kā kvalitātes nodrošināšanas sistēmas daļa.

Informētai izvēlei par izglītības iespējām, ilgtermiņa nodarbināmībai un spējai piemēroties mainīgām prasmju prasībām:

3. Profesionālās izglītības pieejamība visiem mūžizglītības perspektīvā būtu jānostiprina, it īpaši uzlabojot tālākās profesionālās izglītības kvalitāti, piedāvājumu un pieejamību, kā arī nodrošinot efektīvus un integrētus karjeras atbalsta pakalpojumus un elastīgas mācīšanās iespējas.

Konkrētas darbības varētu ietvert tālāku ārpus formālās izglītības atzīšanas sistēmas attīstību, moduļu tipa tālākās izglītības mācību programmu piedāvājuma paplašināšanu, darba vidē balstītas mācīšanās uzņēmumos, kā arī karjeras atbalsta pakalpojumu pieejamības veicināšana pieaugušajiem, tāpat arī pasākumus, kas veicina iekļaujošas profesionālās izglītības sistēmas, un darba turpināšanu pie nacionālo kvalifikācijas ietvarstruktūru, saistītu ar Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru, ieviešanas.

4. Pamatkompetenču apguve profesionālajā izglītībā ir jāstiprina, nodrošinot efektīvākas iespējas apgūt vai attīstīt pamatkompetences gan sākotnējā, gan tālākā profesionālajā izglītībā.

Konkrētas darbības varētu ietvert pamatkompetenču apguves iespēju stiprināšanu profesionālajā izglītībā, it īpaši mācībās, kas ir saistītas ar darbu, veicinot inovatīva pieejas dažādu pamatkompetenču kombināciju apgūvē un iniciatīvas uzņēmējspēju attīstībai.

Lai atbalstītu reformas ar mērķi celt profesionālās izglītības kvalitāti un efektivitāti:

5. Jāattīsta sistēmiska pieeja un iespējas profesionālās izglītības skolotāju un prakses vadītāju sākotnējai un tālākajai profesionālajai attīstībai gan izglītības iestādēs, gan darba vidē.

Konkrētas darbības varētu ietvert sistēmiskas pieejas izstrādi, lai nodrošinātu profesionālās izglītības iestāžu darbinieku profesionālo attīstību, mācīšanās iespēju nodrošināšanu, tostarp veidojot mācīšanās iespējas uzņēmumos, kā arī iepriekšējās mācīšanās un darbā apgūtu kompetenču atzīšanu un sertificēšanu kā derīgu alternatīvu formālajai izglītībai.

6. Vienlīdzīgas partnerības un dalītas atbildības nodrošināšana attiecībā uz sociālajiem partneriem – darba devēju un arodbiedrību pārstāvjiem, lai nodrošinātu augstas kvalitātes, darba tirgus prasībām atbilstošu un konkurētspējīgu profesionālo izglītību.

Konkrētas darbības varētu ietvert sociālo partneru iesaisti profesionālās izglītības piedāvājuma plānošanā, darba vidē balstītas mācīšanās iespēju nodrošināšanā, kvalitātes un mācīšanās rezultātu novērtēšanā. Būtu jāapsver atbildības deleģēšanas iespēja, kad tā būtu atbilstoša.

Henriks Dethlefsens
Ģenerālsēkretārs
EUROPEA International

Vitālijs Gaņrilovs
Prezidents
Latvijas Darba devēju konfederācija

Guntars Catlaks
Vadītājs
Valsts izglītības satura centrs

Inze Brante
Valdes locekle
Profesionālās izglītības biedrība

International conference

COMPETITIVE AND SUSTAINABLE VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING: ACHIEVEMENTS AND NEW GOALS

11 May 2015, in Riga

STRATEGIC POLICY RECOMMENDATIONS

The International Conference "Competitive and Sustainable Vocational Education and Training: Achievements and New goals" brought together representatives of Vocational Education and Training (*hereinafter – VET*) institutions and associations from 20 EU countries, VET policy makers, employers, trade union representatives and students. Participants discussed the achievements and good practices implemented in VET so far, as well as policy priorities to be implemented until 2020 to ensure competitive and sustainable VET.

The International Conference, considering preparation for the Meeting of Ministers in charge of VET, the Social Partners and the European Commission on 22 June 2015 in Riga:

- Underlines the important role of VET in ensuring match between training and labour market needs, easing transition to employment, as well as fighting youth unemployment.
- Recognises the significant work done in the EU member states to improve VET systems.
- Emphasises that at the same time a lot of work still has to be done, especially in promoting VET excellence through creativity, innovation and entrepreneurship which could aid enterprise performance and job creation, in better informing VET provision and continuing development for VET teachers and trainers by using labour market outcomes and in ensuring better availability of high quality work-based learning.
- Stresses that involvement of employers and trade unions in VET governance and management should be strengthened. Even though the social partners have been increasingly involved in developing and implementing VET policies, the involvement of the social partners is not evident in all EU member states.
- Welcomes envisaged adoption of the Presidency Conclusions on a new set of medium-term deliverables in the field of VET for the period 2015-2020 (*hereinafter – medium-term deliverables*) as a result of the review of short-term deliverables defined in the 2010 Bruges Communiqué,
- Endorses the draft medium-term deliverables which clearly reflects the main priorities in the field of VET policy on all levels: international, national and institutional.

The International Conference thereby agrees on the following recommendations for the Ministers, the Social partners and VET institutions:

With a view to develop high quality, labour market relevant vocational skills and qualifications, based on the learning outcomes approach:

1. Work-based learning (WBL) should be promoted in all its forms¹, and in this process involvement of social partners, companies and VET providers should be ensured and innovation and entrepreneurship should be facilitated.

Concrete actions could include initiatives to boost the share of WBL in VET programmes, creating clear regulatory framework for WBL, setting up institutionalised support structures and measures supporting companies, in particular SMEs, in providing apprenticeship places, as well as promotion of good practices including in the context of European Alliance for Apprenticeships.

2. Quality assurance mechanisms in VET should be further developed in line with EQAVET recommendation and continuous information and feedback loops to initial VET and continuous VET systems should be established as part of quality assurance systems. A common approach to quality

¹ As defined in the Commission report from 2013 (Work-based learning in Europe: Practices and Policy pointers), there are three forms of work-based learning: 1) alternance schemes or apprenticeships typically known as the "dual system", 2) work-based learning as school-based VET which includes on-the-job training periods in companies and 3) work-based learning integrated in a school-based programme, through on-site labs, workshops, kitchens, restaurants, junior or practice firms, simulations or real business/industry project assignments.

Eastern Presidency
of the Council of the
European Union

assurance, international dimension to the learning content based on learning outcomes using ECVET should promote international mobility.

Concrete actions could include developing indicators and indicative descriptors regarding quality assurance in work based learning, introducing incentives to VET providers to use information of VET graduate employability, developing capacities of authorities and VET providers to use the information for designing curricula, ensuring that the use of outcomes of VET is systematically used as part of quality assurance systems.

For people's informed choice of pathways and long-term employability and adaptability to evolving skills needs:

3. Access to training and qualifications for all in a life-long learning perspective should be enhanced, notably by increasing the quality, supply and accessibility of continuous VET, providing for efficient and integrated guidance services and flexible and permeable learning pathways.

Concrete actions could include further development of systems for validation of non-formal and informal learning, expansion of modularised offer of continuous VET, promoting work-place learning in companies for adult working population, ensuring availability of guidance and counselling services to lifelong learners, promote measures to foster inclusiveness of VET systems, continue work on implementation of National Qualifications Frameworks, linked to EQF.

4. Key competences in VET curricula should be further strengthened and more effective opportunities to acquire or develop those skills through initial or continuous VET should be provided.

Concrete actions could include strengthening provision of key competencies in VET, particularly in work-related training, promoting innovative approaches to provide combined key competencies and work-specific skills, initiatives to develop entrepreneurial skills.

In support of reforms to raise quality and efficiency of VET:

5. Systematic approaches and opportunities for initial and continuous professional development of VET teachers and trainers and mentors should be introduced in both school and work based settings.

Concrete actions could include elaboration of systematic approach to ensure professional development of VET staff, provision of learning opportunities, including creating training placements for VET teachers directly in companies, as well as by validation and certification of trainers' prior learning and competences acquired at work as valid alternatives to formal training.

6. Equal partnership and shared responsibilities with the social partners – representatives of employers and trade unions – should be ensured in VET with a view to develop high quality, relevant and competitive VET.

Concrete actions could include involving social partners in planning VET provision, ensuring learning in work-based learning environment, quality evaluation or assessing learning outcomes. Delegating responsibilities to the social partners should be considered where appropriate.

Henrik Dethlefsen
Secretary General
EUROPEA International

Guntars Catlaks
Head
National Centre for Education of Latvia

Vitālijs Gavrilovs
President
Employers' Confederation of Latvia

Ilze Brante
Board Member
Vocational Education Association of Latvia

